

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. An post hanc vitam sit aliquis purgatorius animarum locus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

PURGATORIO.

Notandum est: Hominem tribus modis liberari reatu pœnæ post culpam condonatum, Primò, satisfactione propriâ, vt ieiunio, oratione, eleëmofynâ in hac vitâ. Secundò, satisfactione aliena, siue in hac vitâ, siue in futurâ; vt Indulgentijs. Tertio, Satisfactione, id est, sustinendo totam pœnam debitâ: sic in vitâ futurâ liberamur reatu pœnæ, nempe per ignem Purgatorium. De Prioribus duobus modis dictum est, restat vt breuiter agamus de tertio.

Quid Purgatorium

Nomine Purgatorij intelligimus locum quendam, in quo animæ iustorum post hanc vitam, quæ cum aliquâ labe vel reatu pœnæ exceſſerunt, expiantur, & pœnas soluunt.

CAPVT I.

De loco Purgatorij?

D V B I V M I.

An post hanc vitam sit aliquis Purgatorius animarum locus?

2 Hæretici negantes.

Hæretici huius temporis negant, idque ob duas causas. Prior est, quia putant cum culpâ remitti omnem pœnam. Altera causa est, quia tollunt nostram satisfactionem, eò quòd Christus plenè satisfecerit. In eadem sententiâ videtur fuisse Aërius, qui teste S. August. hæresi 53. docuit nõ esse pro defunctis orandum; & quidam hæretici dicti Apostolici tempore D. Bernardi, qui eos refutat sermo. 66. in Cantica. Hos secuti sunt Waldenses, vt patet ex Antonino, 4. p. tit. 11. c. 7. vbi recenset 19. errores eorum; & Albigenſes, vt patet ibidem.

3 Sententia affirmans est de fido.

Sed certâ fide tenendum est, Esse purgatoriũ, seu locum quendam, in quo animæ iustorum, quæ in hac vitâ non fuerunt plenè à peccatis expurgatæ, expiuntur.

4 Probat ex Scripturis.

Probat Primò; Ex Scripturis. Primus locus est 2. Machab. 13. vbi narrat Scriptura Machabæũ misisse magnam vim pecunię Ierosolymam ad offerenda sacrificia pro Iudæis, qui in bello pro religione gesto cæsi erant. Quod factum Scriptura probans subiungit: v. 46. *Sancta & salubris est cogitatio, pro defunctis exorare, vt à peccatis soluantur, id est, à pœnis peccatorum.*

5 Soluuntur obiectiones.

Sed contrâ Obijciunt Primò: Librum Machabæorum non esse canonicum.

Respondeo: Etsi apud Iudæos non sit in Canone, sicut & multi alij, tamè Ecclesia illum semper pro canonico habuit, vt patet ex S. Augustino lib. 18. de ciuit. Dei, c. 36. *Machabæorũ, inquit, libros non Iudæi; sed Ecclesia pro canonicis habet.* Id etiam docent alij Patres. Nec obstat, quòd idem S. August. lib. 2. contra Gaudentium cap. 23. ait, *Scripturam Machabæorum receptam ab Ecclesia non inuoluntè, si sobriè legatur; quia illud (si sobriè) non dicit propter aliquem errorem, cum bis teruè ibidem Scripturam sanctam vocet, sed propter exemplum Rasæ, qui se occidit, quod Scriptura vide-*

tur commendare, eum reuera, vt S. Augustinus ostendit, non commendat absolutè. Hoc modo Cantica etiam sobriè legi debent, & multa alia in Scripturis.

Obijciunt Secundò: Quòd ibidem dicatur esse *superfluum orare pro defunctis*, si nõ resurgunt mortui, quod sanè falsum est. Nam etiamsi anima nunquam rediret ad Corporis commercium, posset tamen pati pœnas, ac proinde vtiliter iuari.

Respondeo: Apud Iudæos & Sadducæos, & passim in Scriptura pro eodem habetur, *Animam esse mortalem, & non esse resurrectionem*; similiter *Animam esse immortalem, & esse resurrectionem*; vt patet Matth. 22. vbi Dominus probat esse resurrectionem, quia animæ viuunt: & 1. ad Corinth. 15. vbi Apostolus probat nullas esse pœnas, nulla præmia, atq; adeò animas interire, si non est resurrectio mortuorum; idque meritò: si enim anima est immortalis, non potest perpetuò carere suo corpore, cuius naturaliter est forma; vnde necessariò debet esse resurrectio. Quòd si tollas resurrectionem, necesse est etiam fatæaris, animas interire.

Obijciunt Tertio: Ipsi obierant in peccato mortifero; nam inuenta sunt apud illos idolorum donaria, vt patet ex loco citato, quæ tamè lex Deuter. 7. vetabat accipere.

Respondeo: Vel illi legem ignorabant, vel certè multi ex illis in mortis discrimine pœnitentiâ ducti sunt. Quare cum non constaret obijſe in peccato mortifero, optimè pro illis Sacrificium offerebatur.

Alius locus est Matth. 12. vbi Dominus dicit esse quoddam peccatum, *Quod neque in hoc seculo, neque in futuro remittitur.* Quare S. Augustinus lib. 21. de Ciuit. cap. 24. ait: *Non veraciter de quibusdam diceretur, quod non eis remittatur neque in hoc seculo, neque in futuro, nisi essent, quibus, etsi non in isto, tamen remitteretur in futuro seculo.*

4 Expenditur locus Mat. 13. contra hæreticos.

Respondent hæretici, Non sequi: solùm enim significari, tale peccatum nunquam remitti; idque probant ex Marco, cap. 3. vers. 29. qui de hac re agens dicit, *non remitteretur in æternum.*

Sed hæc responsio parum valet: Etsi enim idè sit æternum, quòd spatium huius seculi & futuri; nunquam tamen solemus æternum in has suas partes diuidere, nisi res, de qua agitur, ad vtramque partem pertineat. V. g. Et si rectè dixeris, *Qui vult continentiam, non potest in æternum uxorem ducere*; non tamen rectè dixeris, *Qui vult continentiam, nõ potest uxorem ducere, neque in hoc, neque in altero seculo*; hoc enim ineptè & fatuè diceretur, eò quòd uxorem ducere non pertinet vllò modo ad futurum seculum. Pari ratione dici non potest, *Qui sic peccauerit, non remittetur ei neque in hoc seculo, neque in futuro*, nisi in futuro seculo sit aliquorum peccatorum remissio. Neque vllum potest adferri exemplum in contrarium.

Tertius locus est 1. ad Corinth. 3. v. 12. vbi Apostolus dicit, eos, qui *super fundamentum, quod ipse posuit, scilicet super fidem Christi, adificauerint lignum, fenum, stipulas, saluos quidem fore, sic tamen quasi per*

5 Expenditur locus 1. Co. 13. 3o

quasi per ignem. Ex quo loco omnes ferè Patres colligunt Purgatorium, quo peccata leuiora post hanc vitam expiabantur. Vide Ambrosij commentarium, Haymonis, Anselmi, Oecumenij, & D. Thomam in hunc locum. Origenem Hom. 12. in Ieremiam, Cyprianum epist. 52. Augustinum in psalm. 37. Gregoriū lib. 4. Dialogorum c. 39.

6
a. Prob. ex Tradi-
tione.

Probatur Secundò: Ex perpetua Ecclesie traditione, quæ semper consuevit orare pro defunctis; vt patet ex omnibus, quæ vnquam extiterunt, Liturgijs: ex Liturgia Iacobi, Clementis, Basilij, Chrylostomi, Ambrosij, & Aethiopum. Patres etiam docent esse traditionem Apostolicam; Tertulianus lib. de Corona militis, pag. 2. Chrylostomus hom. 69. & 70. ad Populum.

7
s. Prob. ex Concilijs.

Probatur Tertio: Ex Concilio Lateranensi sub Innocentio III. cap. 66. vbi approbantur exequij pro defunctis. Et ex Concilio Florentino sess. vltima, in decreto fidei, vbi definitur esse Purgatorium, in quod Decretum etiam Græci consenserunt, & testati sunt se semper Purgatorium credidisse. Idem etiam definitur à Concilio Tridentino sess. 25. in principio; vt omittam Concilia Prouincialia omnium Prouinciarum.

8
4. Prob. ex Patribus.

Probatur Quarto: Testimonijs, & communi consensu Patrum Græcorum & Latinorum; ex quibus plurima collegit Garetius lib. De oratione pro Defunctis, & Damascenus de his, qui in fide dormuerunt. Pauca tamen adferam.

Hilarius.

Hilarius in illud Psalm. 118. *Concupiuit anima mea, vt desiderarem iudicia tua in omni tempore: Cum, inquit, nemo viuens in conspectu ipsius mundus sit, quomodo desiderabile potest esse iudicium eius? An, cum ex omni otioso verbo rationem sumus preserturi, diem iudicij concupisimus, in quo nobis est ille indefessus ignis obediendus, in quo subeunda sunt græua illa expianda à peccatis anime supplicia?*

August.

S. August. lib. 21. de ciuit. cap. 24. *Tales fideles (nempe, qui cum leuibus peccatis obeunt) constat ante iudicij diem per penas temporales, quas eorum spiritus patiuntur, purgatos, æterni ignis supplicijs non tradendos. Et lib. 50. Homiliarum in 16. Qui temporalibus penis digna gesserint, per ignem quandam purgatorij transibunt, de quo Apostolus: Saluus erit, sic tamen, quasi per ignem.*

Greg. Nyss.

Gregorius Nyssenus in oratione, *Non esse dolendum de obitu eorum, qui in fide dormierunt: Non poterit, ait, spiritus à corpore egressus Diuinitatis participes fieri, nisi maculas anime purgatorius ignis abstulerit. Similia multa habet tum ibi, tum oratione sequenti.*

Eucherius.

Eucherius Lugdunensis Homil. 3. De Epiphania: *Qui temporalibus penis digna gesserunt, per fluuium igneum, per vada feruentibus globis horrenda transibunt.*

Gregor. I.

S. Gregorius lib. 4. Dialog. cap. 39. *De quibusdam leuibus culpis esse ante iudicij tempus purgatorius ignis credendus est. Alios quamplurimos omitto.*

9
f. Prob. Ratione.

Probatur Quintò: Ratione. Primò, Certum est remissâ culpâ sæpè restare debitum pœnæ temporalis, vt suprâ ostensum est. Item certum est esse aliqua peccata venialia, ob quæ homo non damnatur in æternum: atqui fieri potest, vt quis cum tali debito pœnæ, & cum peccatis venialibus excedat è vitâ: ergo necesse est, vt talis post hanc vitam purgetur & puniatur: nam in æternâ puniri non potest, cum sit iustus, & charitatem habeat; nec ante expiationem possit cælum ingredi.

Neque dici potest, huiusmodi homines omnes morte purgari: tum, quia in ipsâ morte possunt habere inordinatos affectus, qui proinde per ipsâ mortem tolli nequeunt; tum quia mors est pœna communis bonis & malis; tum denique, quia mors sæpè repente occupat, homine minimè aduertente.

Secundò: Omnes gentes veluti natura duce constitunt aliquas pœnas purgatorias leuiorum peccatorum post hanc vitam, vt Mahometani, Philosophi, Ethnici. Nam ratio naturalis dicitur, ad diuinam prouidentiam pertinere, vt crimina in hac vitâ non castigata, in altera castigentur; idque pro eorum grauitate.

Tertio, Probari potest ex varijs animarum apparitionibus. Vide Bedam lib. 3. Anglorum historia cap. 19. & lib. 5. cap. 13. & alios.

Contrà Obijciunt hæretici Ecclesiastæ II. v. 3. *Si ceciderit lignum ad Austrum, vel ad Aquilonem, in quocunque loco ceciderit, ibi erit: ergo tantum sunt duo loca. Confirmatur ex lib. 5. Hypnognosticon, vbi dicitur, esse solum duo loca, regnum calorum & gehennam; tertium autem penitus ignorari ab Ecclesia.*

10
Hæretico-
rum obie-
ctiones re-
futantur.

Respondeo: Hic locus Scripturæ non magis est contra Purgatorium, quàm contra Limbum Patrum. Sicut ergo Patres in limbo pertinebāt ad Austrum, id est, ad statum salutis, ita qui sunt in Purgatorio. Ad Confirmationem, Auctor iste loquitur de locis æternis cōtra Pelagianos. Existimabant enim Pelagiani esse tria loca æterna; scilicet, cælum, infernum, & locum in quo infantes nondum baptizati habebant iuxta illos vitam æternam.

Obijciunt Secundò: 2. ad Corinth. 5. v. 10. *Omnes manifestari oportet ante tribunal Christi: vt referat vnusquisque prout gessit in corpore suo, siue bonum siue malum. Atqui, si esset Purgatorium, & animæ iuuarentur aliorum operibus, non referret vnusquisque prout gessit.*

Respondeo, Negando Consequentiam: Nam etiam illi, qui iuuantur aliorum operibus, referunt prout gesserunt in corpore. Cum enim essent in corpore, reddiderunt se dignos tali auxilio: sicut Sancti in hac vitâ meruerunt vt orationes eorum, quas post hanc vitam in cælo funderent, exaudirentur. Vide S. Augustinum in Enchirid. c. 110. vbi hoc clarè docet.

Obijciunt Tertio: Apocal. 14. v. 13. *Beati mortui qui in Domino moriuntur. Amodo iam dicit spiritus, vt requiescant à laboribus suis.*

Respondeo: Est sermo de tempore iudicij, seu fine mundi: Amodo, id est, ab extremo iudicio. Patet ex connexis. Vide Anselmum.

Obijciunt Quarto, Quædam loca Patrum, vbi dicitur: *Post hanc vitam non posse nos peccata delere, remissionem accipere, & similia.*

Respondeo: Est sermo de remissione peccatorum mortiferorum.

DVBIVM II.

Vbi sit Purgatorium?

Aluinus, eiusque sectatores non solum negant Purgatorium, sed etiam omnem locum subterraneum animarum. Et addunt, Patres, qui dicuntur fuisse in Limbo non fuisse sub terra, sed in cælo, solumque caruisse visione Diuina, qua etiam vsque ad diem iudicij sint carituri. Infernum etiam non esse sub terra, sed vbique; pœnasque inferni

11
Dogma
Caluini
de limbo
inferni